

Av. Det står sløjt til med arbejdsforholdene for unge med fritidsarbejde. De unge løfter og skubber for meget, ved for lidt om deres rettigheder og får ingen instruktion i, hvordan de skal undgå arbejdsskader. LO mener, at forældre og arbejdsgivere må tage ansvar.

LO: Ungarbejdere bliver udnyttet

Af Cecilie Gormsen
// cego@berlingske.dk

Tunge løft, arbejdsskader, manglende kontrakter og ingen instruktion.

Det står sløjt til med arbejdsforholdene for danske unge under 18 år. I løbet af sommeren har LOs Jobpatrulje besøgt danske virksomheder og interviewet 2.428 ungarbejdere under 18 år for at se, om de arbejdede under lovlige forhold. Det gjorde de langt fra alle steder, viser resultaterne, som bliver offentliggjort i dag. 43 pct. af de besøgte virksomheder havde så kritisable forhold, at det blev meldt til den lokale fagforening.

»Det er desværre det samme billede, vi nu har set i 33 år. De unge bliver ikke informeret om deres rettigheder, får for lidt eller ingen instruktion og bliver sat til at løfte og skubbe mere, end de må ifølge arbejdsmiljølov-

givningen,« siger Ejner K. Holst, sekretær i LO.

De unge er ligeglade

Jobpatruljen tjekker, om de unge under 18 år arbejder under lovlige forhold. Værst står det til med manglende instruktioner og tunge løft. 30 pct. af de unge løfter mere end de maksimale 12 kg, og flere end hver tredje er aldrig blevet instrueret i, hvordan de skal undgå arbejdsskader. Det har arbejdsgiverne ellers pligt til, fortæller Arbejdstilsynet, der har stort fokus på de unges arbejdsmiljø.

»I forlængelse af de indrapporteringer, vi får fra Jobpatruljen, besøger vi steder, som vi vurderer ikke lever op til lovgivningen. Vi kigger blandt andet på, om de unge har fået en ordentlig introduktion og oplæring, så de ved, hvordan de skal undgå arbejdsskader,« siger Lars Toft Pedersen, tilsynschef i Arbejdstilsynet.

Det kan dog være svært at få de unge til selv at reagere på dårlige arbejdsforhold, da de sjældent går op i deres rettigheder. Det fortæller Niels-Henrik Møller Hansen, der er forskningsmedarbejder på Center for Ungdomsforskning og forsker i unge og fritidsjob.

»De unge ser deres fritidsarbejde som en måde at tjene penge på. For de flestes vedkommende er det noget, de gør ved siden af skolen, og de ser ikke deres fritidsjob som et rigtigt arbejde. Derfor ser de ikke arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed som relevant for dem,« siger Niels-Henrik Møller Hansen,

Forældre må tage ansvar

Ejner K. Holst fra LO opfordrer forældre til at tage et ansvar og tale med de unge om deres rettigheder, og hvad de må og ikke må lave. Men samtidig giver han arbejdsgiverne det overordnede ansvar for at overholde reglerne.

»Det er arbejdsgiverne, der skal sørge for, at tingene er i orden, også selv om de unge ikke selv kender deres rettigheder. Det er dybt problematisk, hvis de unge ikke bliver instrueret i at betjene maskiner eller i at løfte. De risikerer at få skader, som kan have konsekvenser for deres fremtidige arbejdsliv,« siger Ejner K. Holst.

Hos Dansk Arbejdsgiverforening (DA) erkender man, at det ikke er godt nok, når der er problemer, og at man løbende kigger på, om oplysningsmateriale til arbejdsgiverne er godt nok.

»Det er en løbende proces, og når der kommer input og undersøgelser udefra, kigger vi selvfølgelig på, om det er godt nok. Men det er mit indtryk, at arbejdsgiverne ved nok og tager de unge alvorligt,« siger Flemming Dreesen, ansættelsesretschef i DA. ■

Gevinst. I Føtex bliver der gjort en indsats for at passe på de yngste ansatte. Blandt andet hænger der skilte forskellige steder i butikken, der fortæller, hvor meget de unge må løfte og skubbe.

Der bliver passet på Rasmus

Af Cecilie Gormsen
// cego@berlingske.dk

»Pas på din ryg« står der på et skilt i flaskerummet i Føtex på Vesterbrogade. 17-årige Rasmus Thaning er i gang med at rydde flaskebandet og møblere om på ølkasserne,

»Ja, de går meget op i, at vi har et ordentligt arbejdsmiljø,« siger Rasmus og nikker over mod skiltet.

Det mærkede LOs jobpatrulje også, da de var på besøg i sommeren for at tjekke ungarbejdernes arbejdsforhold, og butikken er et af de steder, der klarede sig bedst. Selv går Rasmus ikke så højt op i, hvordan forholdene er. Han er her for at tjene penge og bruge tiden, indtil han næste år begynder på HF. Og lige-

Rasmus, der er ungarbejder i Føtex, kender ikke sine rettigheder i hovedet, men han er ikke i tvivl om, hvor han skal finde frem til dem, ligesom han hele tiden bliver gjort opmærksom på, hvor meget han må løfte og skubbe. Foto: Andreas Beck

som mange andre unge kan han ikke sine rettigheder i hovedet.

»Men jeg ved, hvor jeg skal finde dem. De står på tavlen i vores kantine, og jeg har også fået en mappe med dem. Det giver da en tryk, at jeg ved, hvor jeg skal lede, hvis jeg får brug for det,« siger Rasmus.

Ikke bare et spørgsmål om lovgivning

Føtex på Vesterbrogade har omkring 40 ungarbejdere, og når de bliver ansat, bliver der gjort meget for at sætte dem ordentligt ind i tingene. De første dage går de sammen med en, som har været ansat i længere tid, og ungarbejderne får blandt andet en mappe med kontrakt og rettigheder.

»Vi går meget op i, at arbejdsforholdene er

i orden, også for vores ungarbejdere. Det er ikke bare et spørgsmål om at leve op til lovgivningen, men også om de unges helbred og fremtid. Og det betaler sig,« siger varehuschef Zilwan Rashid.

Derfor hænger der plancher rundt om i varehuset, som husker de unge på, hvordan grænserne er. Både i garderoben og i kantine bliver ungarbejderne husket på, at de maksimalt må løfte 12 kg og skubbe 100 kg.

»Og vi siger, hvis vi ser, at de ansatte belaster sig selv for meget. Derfor har vi det også stående flere steder, så de unge hele tiden bliver gjort opmærksom på det,« siger Zilwan Rashid. Rasmus tilføjer grinende:

»Ja, vi er i hvert fald ikke i tvivl om, hvor meget vi må belaste os selv. ■